

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Вищого навчального закладу
Укоопспілки «Полтавський університет
економіки і торгівлі»
18 квітня 2019 року № 88-Н
Форма № П-2.04.

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

Інститут економіки, управління та інформаційних технологій
Кафедра української, іноземних мов та перекладу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
_____ Н. М. Бобух
(підпис)
27 червня 2019 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ОСНОВИ КОМУНІКАТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ»**

з підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Освітня програма	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Полтава – 2019

Укладач програми: Тупиця О. Ю. – к. філол. н., доц., доцент кафедри української, іноземних мов та перекладу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Рецензенти програми: Стороха Б. В., канд. філол. наук, доцент, завідувач кафедри романо-германської філології Полтавського національного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка;

Рябокін Н. О., канд. філол. наук, доцент, завідувач кафедри перекладу та іноземних мов Полтавського інституту економіки і права.

Робочу програму навчальної дисципліни схвалено й обговорено на засіданні кафедри української, іноземних мов та перекладу.

Протокол засідання кафедри від 26 червня 2019 р., № 10.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми
035.041 Германські мови та
літератури (переклад включно),
перша – англійська
д. філол., професор

_____ О. І. Кобзар

ЗМІСТ

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни	4
Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни	7
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни	8
Розділ 5. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів	15
Розділ 6. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу	20
Розділ 7. Рекомендовані джерела інформації	21

РОЗДІЛ 1
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1. Загальна характеристика дисципліни
«Основи комунікативної лінгвістики»

1. Місце в структурно-логічній схемі підготовки – після вивчення навчальних дисциплін: - Вступ до мовознавства - Вступ до перекладознавства - Основ теорії мовної комунікації - Загального мовознавства
2. Кількість кредитів за ECTS – 3
3. Кількість модулів: денна – 2, заочна – 2
3. Нормативна (варіативна) відповідно до навчального плану: денна – нормативна, заочна – нормативна
4. Курс: денна – 5, заочна – 5
5. Семестр: денна – 2, заочна – 2
6. Денна форма навчання, годин: загальна кількість – 90 год.
- лекції: 8 год.
- практичні заняття: 8 год.
- самостійна робота: 74 год.
- вид підсумкового контролю: ПМК (залік)
- кількість годин на тиждень: 1 год.
7. Заочна форма навчання: загальна кількість – 90 год.
- лекції: 6 год.
- практичні заняття: 6 год.
- самостійна робота: 78 год.
- вид підсумкового контролю: ПМК (залік).

РОЗДІЛ 2

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни «Основи комунікативної лінгвістики» – ознайомлення студентів з основними положеннями лінгвістичної науки, а саме: формування уявлень про теорію мовної комунікації як лінгвістичну науку, що має міждисциплінарний характер; вивчення феномену мовної комунікації; формування умінь і навичок аналізу комунікативних процесів і явищ; використання набутих знань у процесі перекладацької діяльності та філологічних дослідженнях.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Основи комунікативної лінгвістики» є мовна комунікативна діяльність у реальних ситуаціях людського спілкування.

Таблиця 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
Загальні компетентності		
1.	ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	ПР 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами. ПР 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.
2.	ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	ПР 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її,

		впорядковувати, класифікувати й систематизувати. ПР 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
3.	ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	ПР 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
4.	ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.	ПР 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності		
1.	СК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.	ПР 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.
2.	СК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.	ПР 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
3.	СК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.	ПР 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
4.	СК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.	ПР 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

РОЗДІЛ 3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма навчальної дисципліни «Основи комунікативної лінгвістики» укладена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 035 «Філологія» освітня програма «035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська», затвердженої наказом по університету 22 травня 2019 р., № 6.

РОЗДІЛ 4
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Таблиця 4. Тематичний план навчальної дисципліни
«Основи комунікативної лінгвістики»**

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання практичного заняття	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Інформаційн і джерела (порядковий номер за переліком)
МОДУЛЬ 1			
Тема 1. Загальні засади мовної комунікації. Тема 2. Природа, структура і типологія людської комунікації.	Теорія мовної комунікації як наука. Теорія комунікації як методологічна основа для вивчення мовної комунікації. Теорія мовної комунікації в системі мовознавчих наук. Методи дослідження мовної комунікації. Комунікація і спілкування. Моделі комунікації. Основні елементи процесу комунікації. Мотиви, цілі та	Контрольні вправи 1 Контрольні вправи 2.	О1, Д1, І1

	функції комунікації. Типологія комунікації за різними критеріями.		
Тема 3. Комунікація як мовленнєва діяльність. Тема 4. Організація мовного коду в комунікації.	Сутність мови, мовлення, мовленнєвої діяльності. Типи і види мовлення як діяльності. Механізми та процеси мовленнєвої діяльності. Прагматичні аспекти комунікації. Гендерні аспекти комунікації. Сутність і структура мовленнєвого акту. Основні параметри мовленнєвих актів. Типологія мовленнєвих актів. Дискурс і його організація. Мовленнєві жанри й дискурси.	Тема 3. Комунікація як мовленнєва діяльність. Сутність мови, мовлення, мовленнєвої діяльності. Типи і види мовлення як діяльності. Механізми та процеси мовленнєвої діяльності. Прагматичні аспекти комунікації. Гендерні аспекти комунікації.	O2,3, Д1,2,3, II
Тема 5. Особливості мовної комунікації	Комунікативний кодекс і його складники. Основні принципи спілкування та максими їх утілення.	Контрольні вправи 3.	O2,3, Д1,2,3, II

	Правила спілкування. Конвенції спілкування. Мовленнєвий етикет.		
МОДУЛЬ 2			
Тема 6. Культура мовної комунікації. Тема 7. Невербальні засоби комунікації.	Культура мовлення та мовленнєва культура. Мовні норми. Комунікативні якості мовлення. Акустичні параметри мовлення. Культура слухання. Фонація. Кінесика. Жести у системі невербальних засобів комунікації. Види жестів. Ритмічні жести. Емоційні жести. Жести-знаки. Вказівні жести. Жести-символи. Інші невербальні засоби комунікації. Невербальні особливості міжкультурної комунікації.	Тема 6. Культура мовної комунікації. Культура мовлення та мовленнєва культура. Мовні норми. Комунікативні якості мовлення. Акустичні параметри мовлення. Культура слухання.	О1,2, Д1,2,3, П1
Тема 8. Ознаки і чинники ефективної мовної комунікації. Тема 9. Тактико-стратегічний	Ефективна мовна комунікація. Комунікативна компетенція. Комунікативні	Контрольні вправи 4.	О2,3, Д1,2,3, П1

<p>потенціал мовної комунікації.</p>	<p>закони. Механізми мовленнєвого впливу. Комунікативна позиція і способи її посилення. Комунікативні табу. Сутність комунікативної стратегії і комунікативної тактики. Типологія комунікативних стратегій. Комунікативні стратегії і тактики різних типів дискурсу. Специфіка реалізації стратегій і тактик міжособистісного спілкування.</p>		
<p>Тема 10. Ознаки і причини неуспішної мовної комунікації. Тема 11. Етноспецифіка мовної комунікації.</p>	<p>Неуспішна мовна комунікація. Типологія комунікативних невдач. Невдачі у міжкультурній комунікації. Комунікативна особистість як продукт і носій лінгвокультури. Комунікативна поведінка та</p>	<p>Контрольні вправи 5. Контрольні вправи 6.</p>	<p>О1, Д1, П1</p>

	її види. Моделі опису комунікативної поведінки.		
--	---	--	--

РОЗДІЛ 5. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

Система поточного й підсумкового контролю має за мету оцінювання рівня сформованості тих чи тих компетентностей та досягнення програмних результатів навчання за навчальною дисципліною «Основи комунікативної лінгвістики».

Компетентність як інтегрований результат формується на основі оволодіння ними змістовими (знання), процесуальними (вміння) й мотиваційними компонентами. Рівень індивідуальної навчальної діяльності студентів виявляється в процесі оцінювання. Визначення рівня сформованості дисциплінарних компетентностей (результатів навчання) здійснюється за: певним розділом (темою) робочої програми навчальної дисципліни; практичними заняттями (контрольна робота, перевірка та захист індивідуального завдання, тестування тощо).

Об'єктами контролю є: робота студентів на лекціях, практичних, заняттях, якість та своєчасність виконання індивідуальних і домашніх завдань, поточних модульних робіт. Контрольні заходи здійснюються науково-педагогічними працівниками і передбачають поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється при проведенні лекцій, практичних, перевірки виконання індивідуальних і домашніх завдань та має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу дисципліни та оцінювання набутих компетентностей.

Під час проведення лекцій застосовуються такі методи контролю, як усне опитування студентів з питань, визначених планом лекцій та пов'язаних із матеріалом попередніх лекцій, дискусійне обговорення проблемних питань з теми лекції та інше.

При проведенні практичних занять контроль здійснюється під час виконання окремими студентами біля дошки та «малими групами» комплексу практичних завдань і проблемних ситуацій тощо.

Поточний контроль виконання студентами індивідуальних і домашніх завдань здійснюється за допомогою перевірки науково-педагогічним працівником результатів вирішення ситуаційних завдань.

Поточний контроль, який застосовується під час проведення поточних модульних робіт, здійснюється під час перевірки виконання відповідних тестів у письмовій формі або за допомогою відповідного програмного забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу, під час перевірки виконання практичних завдань у письмовій формі тощо.

Підсумкове оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється у формі підсумкового модульного контролю (ПМК, залік). Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни при формі контролю у формі заліку (ПМК) дорівнює сумі всіх балів, які студент отримує за поточну успішність та виконання поточних модульних робіт.

З метою мотивації студентів до активного та якісного виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру до загальної підсумкової оцінки можуть бути додані бали в обсязі до 10 % від загальної підсумкової оцінки, коефіцієнт мотивації (0,1). Мотивація студентів застосовується за умови виконання ними всіх видів навчальної роботи, які передбачені робочим навчальним планом підготовки студентів і робочою програмою з навчальної дисципліни незалежно від результатів виконання.

Застосування та конкретне значення коефіцієнту мотивації пізнавальної діяльності студентів визначається науково-педагогічним працівником кафедри з урахуванням активності студента при вивченні навчальної дисципліни (відвідування навчальних занять, виконання видів навчальної діяльності, виконання поточних модульних робіт, участь у науково-дослідній роботі тощо).

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 5. Розподіл балів, що отримують студенти за результатами вивчення навчальної дисципліни «Письмовий двосторонній переклад (німецька мова)»

Назва модуля, теми	Вид навчальної роботи						Кількість балів
	відвідування занять	захист виконаного домашнього завдання	обговорення матеріалу занять	виконання навчальних завдань	виконання індивідуальних завдань та їх обговорення	лексико-граматичні завдання	
Модуль I.							
Тема 1. Загальні засади мовної комунікації. Тема 2. Природа, структура і типологія людської комунікації.	1	3	2	2	1	1	10
Тема 3. Комунікація як мовленнєва діяльність. Тема 4. Організація мовного коду в комунікації.	1	3	2	2	1	1	10
Тема 5. Особливості мовної комунікації.	1	3	2	2	1	1	10
Модуль II.							
Тема 6. Культура мовної комунікації. Тема 7.	1	3	2	2	1	1	10

Невербальні засоби комунікації.							
Тема 8. Ознаки і чинники ефективної мовної комунікації. Тема 9. Тактико-стратегічний потенціал мовної комунікації.	1	3	2	2	1	1	10
Тема 10. Ознаки і причини неуспішної мовної комунікації. Тема 11. Етноспецифіка мовної комунікації.	1	3	2	2	1	1	10
Підсумковий контроль	Залік (ПМК)						40
Разом							100

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Основи комунікативної лінгвістики»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 7. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Письмовий двосторонній переклад (німецька мова)»

№ п/п	Вид самостійної роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь у предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських	6
	2. Участь у конкурсах на кращого знавця іноземної мови: університетських, міжвузівських, всеукраїнських	6
2. Науково-дослідна	1. Участь у наукових студентських гуртках	6
	2. Участь у конкурсах наукових студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських	6

	3. Участь у наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських	6
Разом		30

*За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів.

Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати **100 балів**.

РОЗДІЛ 6. ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ПІДТРИМКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

1. Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.

2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни, яке включає перелік конкретних програмних продуктів – відсутнє.

3. Дистанційний курс «Основи комунікативної лінгвістики», який розміщено в програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ (<https://el.puet.edu.ua/>).

РОЗДІЛ 7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підруч. Київ : ВЦ «Академія», 2009. 344 с.
2. Селіванова О. О. Основи теорії мовної комунікації : підруч. Черкаси : Чабаненко Ю.А., 2011. 350 с.
3. Яшенкова О. В. Основи теорії мовної комунікації : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 312 с.

Допоміжні

1. Дегтярьова К. В. Основи теорії мовної комунікації : навч.-метод. посіб. Полтава, 2012. 70 с.
2. Климова К. Я. Основи культури і техніки мовлення : навч. посіб. Київ : Ліра, 2007. 240 с.
3. Косенко Ю.В. Основи мовної комунікації: навч. посіб. Суми : СДУ, 2011. 187 с.

Інформаційні

1. Лінгвістичний портал з української мови [Електронний ресурс] .– Режим доступу : www.mova.info .
2. Український правопис [Електронний ресурс].– Режим доступу : www.pravorys.net.
3. Російсько-українські словники [Електронний ресурс].– Режим доступу : www.r2u.org.ua .
4. Словники он-лайн [Електронний ресурс].– Режим доступу : www.rozum.org.ua .
5. Словники України [Електронний ресурс].– Режим доступу : <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua>.
6. Українська мова : Енциклопедія [Електронний ресурс].– Режим доступу : <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>.